

POLITICĂ FĂRĂ BARIERE

Propuneri de modificări legislative privind votul prin corespondență

Propunerile noastre se bazează pe [noile principii/obiective](#) identificate în urma [dezbaterii din 8 iulie](#) și au legătură cu [întrebările](#) adresate partidelor parlamentare în 11 septembrie:

2. Vom milita pentru legiferarea în timp util a votului la distanță, astfel încât să poată fi utilizat la alegerile parlamentare din 2016, cu respectarea următoarelor principii:
  1. Posibilitatea utilizării votului la distanță în condiții egale, atât pentru cetățenii din țară, cât și pentru cei din străinătate;
  2. Eliminarea barierelor birocratice la solicitarea votului prin corespondență (înlocuirea, în funcție de preferințele/posibilitățile alegătorului, a dovezii rezidenței prin declarația pe proprie răspundere);
  3. Organizarea unor dezbateri publice consistente în vederea adoptării reglementărilor votului la distanță, cu participarea tuturor celor interesați. Inițiatorii legii trebuie să prezinte și estimarea costului aplicării votului la distanță.
  4. Asigurarea tuturor mecanismelor de siguranță pentru a minimiza riscul fraudei electorale sau încălcarea de către factori externi a secretului votului.

Am ales să facem propuneri de amendamente față de [PL-x 382/2015](#), pentru că este proiectul cel mai avansat în procedura parlamentară. Propunerile noastre, de modificare a proiectului înaintat de PNL, țin cont și de [principiile](#) enunțate de PSD. În urma ședinței din 15 septembrie a [Comisiei comune pentru legile electorale](#), considerăm că proiectul nostru răspunde și întrebărilor adresate de AEP, dar și îngrijorărilor enunțate de Grupul minorităților naționale și UDMR, așa cum se vede din tabelul 1. Propunerile de amendamente față de proiectul aflat în dezbateri se găsesc în Tabelul 2.

În sprijinul extinderii categoriilor de alegători care să beneficieze de votul prin corespondență, observăm că, odata cu simplificarea controlului la granițe, în interiorul Uniunii Europene, frontierele încetează să mai fie obstacole care să îngreuneze semnificativ călătoria alegătorului între localitatea unde se află în mod real și secția de vot la care este arondat birocratic. Astfel, cetățenii din afara țării, în funcție de localizare, pot vota mai ușor sau mai greu decât cei din țară, prin mijloacele clasice. Fiind perfect adevarat că, *in medie*, în afara țării se votează mai greu decât în țară, există în realitate o dispersie a cazurilor care depinde de distanța și natura soluțiilor de transport (de exemplu, este mai ușor să călătorești de la Madrid la București decât din Baia Mare la Tulcea). În aceste condiții, diferența „în țară” vs „în străinătate” este o separare parțial arbitrară, iar a lega dreptul de vot de această separare este potențial neconstituțional, prin referire la condiția de egalitate a votului, impusă de [art. 62 din Constituție](#). Mai mult, odată cu intrarea în spațiul Schengen, caracterul arbitrar al distincției țară vs străinătate va deveni și mai vizibil.

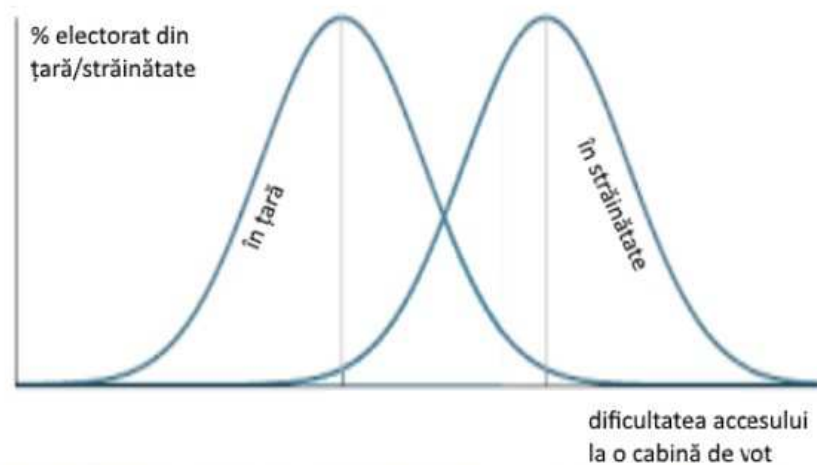
Beneficiarii acestei legi reprezintă (aproximativ) 2.000.000 de cetățeni aflați în străinătate, cărora le este dificil să voteze în actualele condiții, și 600.000 - 1.000.000 de cetățeni din România, cărora le este greu să fie la adresa de domiciliu/reședință în ziua votului.

Explicatia estimărilor:

(1) Se acceptă în general că există aproape 3 milioane de români în străinătate; am estimat mai conservator, ținând cont de un ușor trend de întoarcere și de faptul că unii dintre acești cetățeni sunt minori.

(2.1) Fenomenul migranților interni neînregistrați apare pe fondul unei atitudini relaxate a cetățenilor față de „intrarea în legalitate.” În condițiile în care aproximativ 600.000 de cetățeni nu au carte de identitate, este rezonabil să estimăm existența unui număr de cetățeni de același ordin de mărime fără adresa reală notată în buletin.

(2.2) Estimarea de 1 milion vine din 2012. Comșa, M, Gheorghiuță, A & C. Tufiș. *Alegerile prezidențiale din România, 2009*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană. [lucrarea este disponibilă la https://www.academia.edu/3843800/Alegerile_preziden%C8%9Biale_din_Rom%C3%A2nia_2009]

Acest grafic ilustrează diferența dintre dificultatea medie de a vota (conform procedurii actuale) și distribuția acestei dificultăți în rândul populației. Deși *in medie* este mai ușor să votezi în țară decât în străinătate, *in realitate* pot exista un număr semnificativ de situații în care dificultatea de a vota în țară și în străinătate este similară. Graficul este o ilustrare a conceptelor și nu o măsurătoare reală a dificultății votului.

Tabelul 1. Răspunsurile Campaniei *Politică fără Bariere* față de problemele de principiu ridicate în ședința din 15 septembrie 2015 a Comisiei comune pentru legile electorale

	Întrebările AEP
1	Dorim ca votul prin corespondență să poată fi utilizat în toate tipurile de alegeri. Înțelegem că nu se va putea utiliza la alegerile locale din 2016 și că ridică mari probleme logistice atunci când este aplicat la acest tip de alegeri, însă credem că va putea fi testat cu acea ocazie. Cu privire la referendum, credem că votul prin corespondență necesită o soluție privind concilierea termenelor (20 de zile între declanșarea procedurii și ziua votului, respectiv 60 de zile pentru depunerea cererii de vot prin corespondență).
2	Dorim să poată avea acces la procedura votului prin corespondență toți cetățenii români care știu că, la data desfășurării alegerilor sau unui referendum, nu se vor afla în circumscripția unde sunt arondați la secția de votare.
3	Preferăm varianta în care alegătorul optează pentru votul prin corespondență înaintea fiecărui scrutin, urmând ca Registrul electoral să fie actualizat în consecință.
4	Preferăm varianta în care voturile prin corespondență se primesc până la închiderea urnelor, însă recunoaștem că pot exista limitări ale serviciilor poștale, așa încât acceptăm și varianta în care data limita este mai devreme cu 1-2 zile.
5	Credem că trebuie păstrată opțiunea ca alegătorul să se poată prezenta la secția de votare. Pentru a preîntâmpina votul multiplu, însă, votul în cabină al alegătorului care a făcut cerere pentru votul prin corespondență trebuie condiționat de predarea documentelor primite pentru votul prin corespondență și verificarea concordanței cu datele din Registrul electoral.
6	Nu credem că este posibilă, din punct de vedere logistic, opțiunea de vot la cabină pentru cei care au transmis deja plicul cu votul prin corespondență.
	Îngrijorarea MIN
	Pentru a asigura caracterul direct și secret al votului, credem că este nevoie ca dovada prevăzută la art. 7 lit. d) să conțină un cod de bare sau QR. Legea trebuie să includă o procedură foarte clară pentru separarea plicurilor cu voturi de dovezile de la art. 7, astfel încât să nu existe posibilitatea violării secretului votului, prin identificarea alegătorului. De asemenea, trebuie să existe un sistem de verificare a traseului plicului, prin includerea unui cod de bare sau a unui cod QR, care să fie scanat la

	sosirea la biroul electoral pentru votul prin corespondență. Alegătorul poate verifica <i>online</i> dacă plicul a ajuns la biroul electoral, pe baza unui nume de utilizator și a unei parole, unice, furnizate odată cu plicul.
	Îngrijorarea UDMR
	Pentru a preîntâmpina votul multiplu, credem că sistemul de verificare a CNP la intrarea în secția de votare previne posibilitatea ca aceeași persoană să voteze și prin corespondență, și la cabină, în timp ce sistemul de verificare a dovezii din art. 7 lit. d) previne posibilitatea ca o persoană să poată trimite mai multe plicuri cu voturi prin corespondență. În egală măsură, art. 16 instituie răspunderea penală pentru votul multiplu.
	<u>Principiile PSD</u>
1	Secretul votului este asigurat de AEP, prin sistemul documentelor prevăzute în art. 7, 7¹ și 10-15, respectiv de alegător, prin respectarea regulilor din art. 8-9 din proiectul de lege.
2	Accesibilitatea este asigurată prin extinderea posibilității de exercitare a votului prin corespondență la toți cetățenii care au cunoștință că nu se vor putea prezenta la secția de votare în data scrutinului întrucât nu se află în circumscripția unde sunt arondați.
3	Procedura și documentele din art. 5-10 sunt concepute pentru a respecta egalitatea votului pentru toate categoriile de alegători.
4	Pentru a crește responsabilitatea, dincolo de prevederile din art. 16-17, propunem introducerea mai multor prevederi care au legătură cu drepturile cetățenilor și obligațiile instituțiilor implicate în buna desfășurare a votului prin corespondență.
5	Securitatea votului prin corespondență, așa cum este propus să fie reglementat, are un singur punct de risc—acolo unde cetățeanul votează și introduce documentele în plicurile pentru corespondență; acest risc este prezent și în cabina de vot.
6	Propunerile noastre privind observarea procesului electoral conduc la creșterea transparenței în cadrul procedurii de vot prin corespondență—a se vedea comentariile de la art. 14.
7	Sustenabilitatea sistemului este asigurată de AEP și sistemul birourilor electorale pentru votul prin corespondență; am prefera ca sistemul să poată fi testat/pilotat cu ocazia alegerilor locale din 2016, în cel puțin o circumscripție.

8	Soluția birourilor electorale pentru votul prin corespondență, prezentată în art. 7 [^] 1, este menită să răspundă prompt și eficient nevoilor de colectare, verificare, validare și numărare a voturilor.
9	La momentul elaborării acestor propuneri, nu dispunem de o proiecție bugetară nici în privința costurilor estimate, nici în privința fondurilor maximal disponibile.
10	Cu excepția conflictului de termene (20 vs 60 de zile) privind referendumul național, nu avem cunoștință de alte probleme care să fie insurmontabile, în privința cadrului constituțional și legal.

Tabelul 2. Propunerile de amendamente ale Campaniei *Politică fără Bariere*, pentru deschiderea procedurii de vot prin corespondență către categorii mai largi de alegători, din țară și din străinătate

Nr.	Textul actual	Modificarea propusă	Argumentația
	PL-x 382/2015 Proiect de Lege privind votul prin corespondență, exercitat de cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării		
1	Titlu: Lege privind votul prin corespondență, <i>exercitat de cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării</i>	Titlu: Lege privind votul prin corespondență [modificarea se realizează în tot corpul proiectului de lege]	Toți cetățenii români, indiferent unde au domiciliul sau reședința, au dreptul de a vota în condiții egale, conform art. 62 din Constituție.
2	Art. 1 alin. 1 Cetățenii români <i>cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării</i> au dreptul de a vota în cadrul oricărui scrutin electoral sau referendar <i>organizat în România</i> .	Art. 1 alin. 1 Cetățenii români care nu se află la domiciliul ori reședința lor în data desfășurării votului au dreptul de a vota prin corespondență în cadrul oricărui scrutin electoral sau referendar.	Pentru ca votul să se desfășoare în condiții egale pentru cetățenii români care locuiesc în țară sau în străinătate, respectiv pentru a le oferi posibilitatea de a vota și cetățenilor care nu se pot prezenta la vot în ziua scrutinului.
3	alin. 2 Exercițarea dreptului de vot se <i>poate realiza</i> la secțiile de votare	alin. 2 Exercițarea dreptului de vot se realizează, de regulă, la secțiile de	Pentru că trebuie stabilit caracterul mai degrabă excepțional al procedurii de vot

	organizate în afara granițelor țării de către statul român, conform legislației în vigoare sau prin corespondență.	votare organizate conform legislației în vigoare sau, în condiții speciale , prin corespondență.	prin corespondență, respectiv pentru că trebuie calificat subiectul de drept, ar fi bine ca aceste doua alineate să fie inversate—mai întâi stabilim că e vorba de condiții speciale, apoi stabilim cine poate beneficia de aceste condiții.
4	Art. 2 Votul prin corespondență exercitat de cetățenii români <i>cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării</i> se organizează și se desfășoară conform dispozițiilor prezentei legi.	Art. 2 Votul prin corespondență exercitat de cetățenii români care nu se află la domiciliul sau reședința lor în data desfășurării votului se organizează și se desfășoară conform dispozițiilor prezentei legi.	Pentru coerență cu modificările de mai sus.
5	Art. 3 alin. 1 Prin scrutin electoral, în sensul legii, se înțelege organizarea și desfășurarea alegerilor pentru <i>Președintele României, organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților, organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European.</i>	Art. 3 alin. 1 Prin scrutin electoral, în sensul legii, se înțelege organizarea și desfășurarea alegerilor pentru autoritățile publice locale, pentru Senat și Camera Deputaților, pentru Președintele României, respectiv pentru Parlamentul European.	Odată cu modificările introduse prin Legea 115/2015 și Legea 208/2015, apar premisele pentru ca votul prin corespondență să poată fi utilizat și în privința alegerilor locale; desigur, având în vedere incidența deciziilor CCR, acest lucru va fi posibil abia în 2020.
6	alin. 2 Prin scrutin referendar, în sensul legii, se înțelege organizarea și desfășurarea referendumului național.		Există un potențial conflict cu termenele prevăzute de legile în vigoare: pentru referendumul național, data și obiectul se pot stabili cu 20 de zile înainte, ceea ce face ca termenul de 60 de zile din art. 5 să devină inaplicabil. O soluție ar fi renunțarea la votul prin corespondență pentru scrutinul referendar; o altă soluție

			ar fi reducerea termenului din art. 5.
7	alin. 3 În prezenta lege, termenul de domiciliu are sensul definit în Codul civil al României.		
8	alin. 4 În prezenta lege, termenul de reședință are sensul definit de Codul civil al României.		
9	Art. 4 Exercițarea dreptului de vot prin prezența la urne de către cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării se realizează în modalitatea reglementată de legislația în vigoare la data desfășurării scrutinului electoral sau referendum.	Art. 4 Exercițarea dreptului de vot prin prezența la urne de către cetățenii români cu domiciliul sau reședința în țară sau în afara granițelor țării se realizează în modalitatea reglementată de legislația în vigoare la data desfășurării scrutinului electoral sau referendum.	Pentru coerență cu modificările de mai sus.
10	Art. 5 Exercițarea dreptului de vot prin corespondență se realizează prin trimiterea unei cereri, în format electronic cu semnătură electronică sau în format olograf, de către cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării către <i>Autoritatea Electorală Permanentă</i> , cu cel puțin 60 de zile înaintea datei la care se desfășoară scrutinul electoral sau	Art. 5 alin. 1 Exercițarea dreptului de vot prin corespondență se realizează ca urmare a validării unei cereri către Autoritatea Electorală Permanentă. alin. 2 Cererea poate fi trimisă , în format electronic cu semnătură electronică sau în format olograf, de către cetățenii români care au cunoștință că nu se vor afla la domiciliul sau reședința lor la data	Pentru coerență cu modificările propuse în întreg corpul proiectului de lege, respectiv pentru ușurința lecturii.

	<i>referendar.</i>	desfășurării scrutinului electoral sau referendar. alin. 3 Validarea cererii asigură exercitarea dreptului la vot prin corespondență pentru ambele tururi ale unui scrutin electoral, dacă este cazul. alin. 4 Pentru a putea fi validată, cererea trebuie trimisă, prin poștă sau email, în atenția Autorității Electorale Permanente, sau depusă la registratura acesteia, cu cel puțin 60 de zile calendaristice înaintea datei la care se desfășoară scrutinul. alin. 5 Se vor valida cererile cetățenilor români care au drept de vot, justifică nevoia de exercitare a votului prin corespondență și comunică o adresă poștală validă pentru primirea documentelor prevăzute la art. 7.	Credem că este foarte important să fie stabilite condițiile de validare. Acestea trebuie să fie simple, să evite birocrăția, să nu ceară de la cetățean acte și dovezi pe care statul deja le gestionează prin alte instituții ale sale.
11	Art. 6 alin. 1 Autoritatea Electorală Permanentă centralizează și validează cererile, după verificarea datelor înscrise în cerere cu cele din <i>registru</i> electoral.	Art. 6 alin. 1 Autoritatea Electorală Permanentă centralizează și validează cererile, după verificarea datelor înscrise în cerere cu cele din Registru electoral, conform Legii 208/2015.	La data introducerii proiectului 382 în procedura parlamentară, încă nu era adoptată Legea 208; acum, această lege cuprinde prevederi speciale cu privire la Registrul electoral.

12	Art. 6 alin. 2 Autoritatea Electorală Permanentă are obligația de a actualiza lunar <i>registru</i> electoral, cu sprijinul structurilor Ministerului Afacerilor Interne și ale Ministerului Afacerilor Externe.	se elimină	Legea 208/2015, aparută după depunerea proiectului de lege, a reglementat obligațiile AEP privind actualizarea Registrului electoral.
13	alin. 3 <i>Dacă cetățeanul român cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării, care a depus o cerere în conformitate cu dispozițiile art. 5, nu figurează înregistrat în partea dedicată cetățenilor români cu domiciliul sau reședința în străinătate și face dovada că aparține acestei categorii,</i> Autoritatea Electorală Permanentă ia măsurile necesare pentru înscrierea în <i>registru</i> și comunică celorlalte autorități competente <i>acest fapt</i>.	alin. 3 După primirea confirmării poștale că solicitantul a primit documentele pentru votul prin corespondență, Autoritatea Electorală Permanentă ia măsurile necesare pentru marcarea distinctă în Registrul electoral a cetățenilor care au depus cerere pentru exercitarea votului prin corespondență, în condițiile art. 5, și comunică celorlalte autorități competente aceste înregistrări, conform legislației în vigoare.	Pentru buna organizare a oricărui scrutin și evitarea votului multiplu, Registrul electoral trebuie să fie actualizat și să permită verificarea modului în care votează un alegător—în secția de votare sau prin corespondență.
14	alin. 4 În termen de 48 de ore de la tipărirea buletinelor de vot pentru scrutinul ce urmează să se desfășoare, Autoritatea Electorală Permanentă are obligația de a-i transmite cetățeanului a cărui cerere a fost validată documentele prevăzute de lege pentru	alin. 4 În termen de 48 de ore de la tipărirea buletinelor de vot pentru scrutinul ce urmează să se desfășoare, Autoritatea Electorală Permanentă are obligația de a-i transmite documentele prevăzute de lege cetățeanului a cărui cerere de exercitare a votului prin	Pentru ușurința lecturii.

	exercitarea votului prin corespondență.	corespondență a fost validată.	
15		alin. 5. Persoana care a solicitat să voteze prin corespondență și a primit documentele necesare poate să voteze direct, la secția la care este arondat, cu condiția de a preda președintelui biroului electoral al secției de votare toate documentele prevăzute la art.7, alin. a)-d).	Alegatorul are dreptul de a-si schimba decizia.
16	Art. 7 Pentru exercitarea votului prin corespondență, Autoritatea Electorală Permanentă transmite următoarele documente:	Art. 7 Pentru exercitarea votului prin corespondență, Autoritatea Electorală Permanentă transmite, prin scrisoare recomandată sau altă formă de corespondență care garantează înmânarea personală , următoarele documente:	Este crucial, pentru securitatea votului, ca trimiterea să se facă într-o formă care să garanteze înmânarea <u>personală</u> a plicului (cu confirmare de primire, recomandat...).
17	lit. a) buletinul de vot, în forma tipărită pentru desfășurarea scrutinului electoral sau referendar;		
18	lit. b) un plic fără elemente de identificare a persoanei;		
19	lit. c) un autocolant cu elemente de siguranță, pentru sigilarea plicului, asigurând secretul votului;		

20	lit. d) dovada privind exercitarea votului prin corespondență;	lit. d) dovada privind exercitarea votului prin corespondență, conform modelului din Anexa 1;	Pentru a asigura caracterul direct și secret al votului, respectiv pentru a preîntâmpina votul multiplu, credem că această dovadă trebuie să conțină un cod de bare sau QR individualizat pentru fiecare alegător.
21	lit. e) un plic pentru expedierea documentelor prevăzute la lit. a)-d), cu etichetă distinctivă, cuprinzând datele de corespondență ale cetățeanului care își exercită votul în modalitatea prin corespondență la rubrica expeditor și datele de corespondență ale <i>Autorității Electorale Permanente</i> la rubrica destinatar.	lit. e) un plic cu timbru preplătit pentru expedierea documentelor prevăzute la lit. a)-d), cu etichetă distinctivă, cuprinzând datele de corespondență ale cetățeanului care își exercită votul în modalitatea prin corespondență, la rubrica expeditor, și datele de corespondență ale biroului electoral pentru votul prin corespondență la care este arondat , la rubrica destinatar.	Procesul electoral nu trebuie să presupună costuri pentru cetățean, deci plata pentru transportul documentelor (serviciile poștale) trebuie să se asigure din bugetul de stat. Mai mult decât atât, condiția de egalitate din art. 62 din Constituție impune o astfel de soluție.
22		se adaugă lit. f) un document cu instrucțiuni privind procedura de vot.	Cetățenii trebuie să înțeleagă cât mai bine procesul de votare.
23		Legea trebuie să ofere posibilitatea de a vota și pentru persoanele cu dizabilități, în conformitate cu prevederile Legii 448/2006, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, ar trebui să fie inclusă, minimal, posibilitatea de a fi	

		asistați în procesul de votare.	
24		Art. 7[^]1 alin. 1 Pentru organizarea și desfășurarea oricărui scrutin electoral sau referendar, se înființează Biroul electoral național pentru votul prin corespondență, care funcționează conform reglementărilor aplicabile birourilor electorale de circumscripție județeană. alin. 2 Biroul electoral național pentru votul prin corespondență coordonează activitatea birourilor electorale județene pentru votul prin corespondență și gestionează votul prin corespondență pentru circumscripțiile electorale din străinătate. alin. 3 Pentru scrutinul electoral care se organizează și se desfășoară în mai multe circumscripții electorale, la nivelul fiecărei județ se înființează câte un birou electoral județean pentru votul prin corespondență, care funcționează conform	Pentru buna organizare și desfășurare a procedurilor de vot prin corespondență, în condiții de egalitate cu cele din secțiile de votare.

		reglementărilor aplicabile birourilor electorale ale secțiilor de votare. alin. 4 Birourile electorale pentru votul prin corespondență se organizează și funcționează pe lângă birourile de circumscripție județeană, respectiv al Municipiului București. Prin excepție de la reglementările privind birourile electorale ale secțiilor de votare, birourile electorale pentru votul prin corespondență își încep activitatea odată cu cea a birourilor electorale județene.	
25	Art. 8 alin. 1 Votul se exercită prin înscrierea semnului X în chenarul în care este tiparit numele și semnul electoral al candidatului preferat, în cazul scrutinului electoral.		
26	alin. 2 În cazul scrutinului referendar, votul se exercită prin înscrierea semnului X în chenarul care conține răspunsul preferat la întrebarea care face obiectul referendumului.		
27		se introduce un alin. 3 cu explicații despre vot valid, vot alb, vot nul,	

		prin excepție de la regulile stabilite în legătură cu votul ștampilat	
28	Art. 9 În situația organizării unui al doilea tur de scrutin, Autoritatea Electorală Permanentă va expedia buletinul de vot pentru al doilea tur de scrutin, însoțit de celelalte documente stipulate la art. 7, în cel mult 24 de ore de la tipărirea buletinelor de vot pentru desfășurarea turului doi de scrutin.	Art.9. La scrutinele pentru care, conform legii, există posibilitatea unui al doilea tur, se expediază și un al doilea set de documente, inscripționate cu mențiunea „Turul 2”.	Există mai multe variante posibile, fiecare cu avantaje și dezavantaje specifice: • același buletin de vot ca la primul tur—soluția ar putea fi incorectă, întrucât există numai 2 candidați, însă buletinul de la primul tur ar conține lista integrală; • buletin de vot cu 1 chenar în care alegătorul scrie numele candidatului cu care vrea să voteze—soluția poate discrimina persoanele care nu știu să scrie; • buletinul de vot pentru turul al doilea poate fi descărcat de pe site-ul AEP—soluția trebuie limitată la o singură descărcare securizată, eventual cu un cod de bare individualizat pentru fiecare alegător din Registrul electoral. Aceste documente vor fi utilizate de alegător pentru a vota la al doilea tur, în cazul în care acesta are loc. Dacă alegătorul ajunge la secția de votare pentru al doilea tur, se aplică prevederile art. 6, alin. 5.
29	Art. 10 alin. 1 Expedierea <i>plicului după exercitarea votului prin</i>	Art. 10 alin. 1 Cheltuielile pentru expedierea plicurilor care conțin	Procesul electoral nu trebuie să presupună costuri pentru cetățean, deci

	<i>corespondență, conținând documentele prevăzute la art. 7 sau art. 9, se realizează de către cetățeanul român cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării, care își exercită votul prin corespondență pe cheltuiala sa.</i>	documentele prevăzute la art. 7 sau art. 9, se realizează din bugetul alocat Autorității Electorale Permanente.	plata pentru transportul documentelor trebuie să se asigure din bugetul de stat. Mai mult decât atât, condiția de egalitate din art. 62 din Constituție impune o astfel de soluție.
30	alin. 2 Plicul trebuie expediat astfel încât să ajungă la <i>Autoritatea Electorală Permanentă</i> cu cel puțin 48 de ore înainte de desfășurarea scrutinului electoral sau referendar, sub sancțiunea anulării votului.	alin. 2 Plicul trebuie expediat astfel încât să ajungă la biroul electoral pentru votul prin corespondență, prevăzut în art. 7¹ , cu cel puțin 48 de ore înainte de desfășurarea scrutinului electoral sau referendar, sub sancțiunea anulării votului.	Daca nu se înțelege, va trebui explicat că plicul se expediază către biroul electoral județean din circumscripția unde este arondat alegătorul, respectiv către biroul național, dacă alegătorul este arondat în străinătate.
31	Art. 11 Centralizarea, <i>constatarea și validarea</i> voturilor exprimate prin corespondență se realizează de către birourile electorale <i>speciale, constituite pe lângă Autoritatea Electorală Permanentă, conform delimitării circumscripțiilor electorale organizate prin lege pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării.</i>	Art. 11 Centralizarea, verificarea și validarea voturilor exprimate prin corespondență se realizează, pentru fiecare circumscripție în parte , de către birourile electorale județene pentru votul prin corespondență, respectiv de către Biroul electoral național pentru votul prin corespondență.	
32	Art. 12 alin. 1 Autoritatea Electorală	Art. 12 Autoritatea Electorală	Pentru coerență cu modificările sugerate

	Permanentă acordă sprijinul logistic și tehnic necesar desfășurării activității de către birourile electorale <i>speciale</i> .	Permanentă acordă sprijinul logistic și tehnic necesar desfășurării activității de către birourile electorale pentru votul prin corespondență .	mai sus.
33	<i>alin. 2 Autoritatea Electorală Permanentă sortează și transmite birourilor electorale speciale plicurile expediate conform art. 10 alin. 1. Sortarea se realizează pe baza arondării geografice stabilite prin lege pentru exercitarea votului de către cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării.</i>	se elimină	Rezolvat prin art. 7 ¹ .
34	Art. 13 Birourile electorale speciale pentru votul prin corespondență se constituie și funcționează în conformitate cu dispozițiile legale pentru tipul de scrutin care se organizează, referitoare la birourile electorale de circumscripție, pe lângă Autoritatea Electorală Permanentă și în subordinea Biroului Electoral Central.	se elimină	Este explicat în art. 7 ¹ .
35	Art. 14 alin. 1 În preziua și în ziua desfășurării scrutinului, birourile electorale <i>speciale</i> verifică îndeplinirea	Art. 14 alin. 1 În preziua și în ziua desfășurării scrutinului, birourile electorale pentru votul prin	Pentru coerență cu modificările sugerate mai sus.

	condițiilor de formă pentru ca votul exercitat să fie declarat valid, prin constatarea existenței sau inexistenței dovezii privind exercitarea votului prin corespondență.	corespondență verifică îndeplinirea condițiilor de formă pentru ca votul exercitat să fie declarat valid, prin constatarea existenței sau inexistenței dovezii privind exercitarea votului prin corespondență.	
36	alin. 2 Plicul care conține buletinul de vot prin corespondență se deschide după închiderea urnelor <i>în cadrul scrutinului pentru care se organizează alegeri sau referendum.</i>	alin. 2 Plicul care conține buletinul de vot prin corespondență se deschide după închiderea urnelor, indiferent de tipul de scrutin, electoral sau referendar.	Pentru ușurința lecturii.
37		Legea trebuie să ofere alegătorului posibilitatea de a urmări traseul plicului și de a confirma că acesta a ajuns la destinație. Această opțiune se poate implementa prin aplicarea unor coduri de bare pe plicurile transmise alegătorilor.	
38		Legea trebuie să asigure un mecanism de siguranță în cazul în care plicul transmis de AEP sau plicul trimis de alegător, după ce a votat, nu au ajuns la destinație, din vina serviciilor poștale. Astfel, alegătorul trebuie să aibă opțiunea de a vota în secția de votare sau să i	

		se transmite alt plic, dacă timpul o permite.	
39	Art. 15 alin. 1 După închiderea urnelor, birourile electorale speciale procedează la deschiderea plicurilor conținând votul exprimat prin corespondență <i>de către cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara granițelor țării</i> și aplică dispozițiile legale referitoare la numărarea și validarea votului, pentru tipul de scrutin care este organizat.	Art. 15 alin. 1 După închiderea urnelor, birourile electorale speciale procedează la deschiderea plicurilor conținând votul exprimat prin corespondență și aplică dispozițiile legale referitoare la numărarea și validarea votului, pentru tipul de scrutin care este organizat.	Pentru coerență cu modificările sugerate mai sus.
40		Legea trebuie să detalieze condițiile de separare a plicurilor cu voturi de datele personale, astfel încât să nu existe niciun fel de risc cu privire la dezvăluirea identității votantului. De asemenea, trebuie să se detalieze procedura de arhivare, respectiv distrugere a documentelor (plicuri cu nume, dovada votului, buletine de vot etc).	
41	alin. 2 Rezultatul votului este consemnat în procesul-verbal pentru constatarea rezultatului votului exercitat prin corespondență <i>de către cetățenii români cu domiciliul sau</i>	alin. 2 Rezultatul votului este consemnat în procesul-verbal pentru constatarea rezultatului votului exercitat prin corespondență.	Pentru coerență cu modificările sugerate mai sus.

	<i>reședința în afara granițelor țării.</i>		
42	alin. 3 Tipizatul procesului-verbal al documentului intitulat „dovadă privind exercitarea votului prin corespondență” și al cererii pentru exercitarea votului prin corespondență se <i>aprobă prin hotărârea Guvernului, la aceeași dată cu emiterea hotărârii prin care se stabilește data pentru desfășurarea scrutinului.</i>	alin. 3 Tipizatul procesului-verbal al documentului intitulat „dovadă privind exercitarea votului prin corespondență” și cel al cererii pentru exercitarea votului prin corespondență se găsesc în anexele 2 și 3 ale prezentei legi.	Pentru ușurința lecturii, respectiv pentru că nu credem că e nevoie să mai așteptăm câteva luni până se elaborează niște tipizate—cu sprijinul AEP, acestea pot fi anexate textului de lege.
43		Legea trebuie să cuprindă o procedura conform căreia votanții care au solicitat să voteze prin corepondență pot renunța la solicitare, dacă se prezintă cu documentele intacte în ziua votului la secția de votare unde sunt arondați.	
44		Trebuie incluse prevederi referitoare la contestarea procedurilor legate de votul prin corespondență. Având în vedere că votul prin corespondență implică un calendar diferit față de cel al alegerilor la care se aplică, trebuie să se precizeze care este termenul în care alegătorii	

		sau competitorii electorali pot contesta o procedură sau rezultatul alegerilor și care sunt instituțiile responsabile pentru soluționarea cauzelor.	
45		Legea trebuie să includă prevederi specifice legate de procesul de observare a alegerilor, care sunt diferite de cele standard, având în vedere ca votul nu are loc în secții de votare clasice. Observarea procedurilor de vot trebuie să se întindă pe toată durata procesului electoral pentru a fi relevantă și nu numai pentru ziua votului. Observatorii trebuie să aibă acces la activitatea birourilor electorale, inclusiv în perioada de colectare a plicurilor, desigilarea acestora, numărarea voturilor, întocmirea proceselor verbale și centralizarea rezultatelor.	
46	Art. 16 Exercițarea votului prin corespondență de către o persoană care nu are acest drept ori exercitarea multiplă a acestei modalități de vot		

	constituie infracțiune și se pedepsește conform dispozițiilor legale în vigoare.		
47	Art. 17 alin. 1 Neîndeplinirea în termen a atribuțiilor ce le revin de către autoritățile implicate în organizarea procedurii de vot prin corespondență constituie <i>contravenție</i> și se sancționează cu amendă între 2.000 lei și 5.000 lei.	Art. 17 Neîndeplinirea în termen a atribuțiilor ce le revin, de către autoritățile implicate în organizarea procedurii de vot prin corespondență, constituie infracțiune asimilată împiedicării exercitării drepturilor electorale, conform art. 385 din Codul penal, și atrage răspunderea penală a șefului instituției care nu și-a îndeplinit atribuțiile respective.	Pentru că gravitatea neîndeplinirii unor atribuții poate conduce la împiedicarea exercitării dreptului de a alege, lucru care s-a dovedit inacceptabil la alegerile din noiembrie 2014, când Parchetul general (PICCJ) și Avocatul poporului au fost asaltate cu petiții/sesizări de la cetățenii români care nu au putut vota. De asemenea, trebuie sancționate ca infracțiuni faptele comise cu intenția de a conduce la imposibilitatea exercitării votului.
48	<i>alin. 2 Contravenția se constată și se sancționează de către Biroul Electoral Central.</i>	se elimină	Există posibilitatea de a incrimina și unele infracțiuni comise din culpă.
49		Autoritatea Electorală Permanentă este instituția responsabilă pentru organizarea unei campanii de informare referitoare la procedurile de vot, înainte de fiecare scrutin. Cheltuielile pentru organizarea campaniei vot fi incluse in bugetul AEP.	

50	Art. 18 Dispozițiile prezentei legi se completează cu dispozițiile Legii nr. 370/2004 privind alegerea Președintelui României, cu dispozițiile Legii nr. 38/2008 privind alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, a Legii nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European și ale Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului.	Art. 18 Dispozițiile prezentei legi se completează cu dispozițiile Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, respectiv cu dispozițiile Legii nr. 370/2004 privind alegerea Președintelui României, ale Legii nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European și ale Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului.	Eventual, se poate adăuga, la începutul acestei înșiruiți, și textul „Legii nr. 115/2015 privind alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu dispozițiile”, dacă se găsesc soluțiile pentru aplicarea votului prin corespondență în alegerile locale. În privința referendumului, rămâne de lămurit observația de la art. 3, alin. 2.